

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 938
Tarih: 17.06.2010

15141

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Ömer DİNÇER tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili

15 Haziran 2010 tarihinde basına yansıyan haberde, Yalova ilinde bulunan Altınova'daki yeni tersane bölgesinde, iş müfettişlerinin aksi yöndeki raporlarına rağmen 'taşeron uygulamasına' devam edildiği, üstelik tek tek eksikleri belirlenen işverenler yerine müfettişlere 'uyarı' cezası verildiği aktarılmıştı. Aynı raporda yer verilen bir diğer bilgiye göre; 42 işverenin oluşturduğu Altınova Tersane Girişimcileri Anonim Şirketi, Maliye Bakanlığı ile 13 maddelik bir sözleşme imzalamıştı. Buna göre, dolgu alanına bakanlıktan izin alınmaksızın proje dışı bir tesis ve ilave yapılmayacak, denizin ve çevrenin kirletilmesine izin verilmeyecek, bakanlıktan izin alınmak kaydıyla devir işlemi yapılacak, aksi takdirde kullanma izni iptal edilecekti. Bu sözleşme uyarınca şirketin 2005'te hazırladığı dolgu imar planı Bayındırlık Bakanlığı'na onaylanmasına rağmen köylülerin açtığı çeşitli davalarda itirazlar sonucunda 8 Şubat 2006'da yürütmeyi durdurmuştur. Bu arada 2006 yılında hazırlanan iskele planı ile 29 yıllığına verilen kullanım izni 49 yıla çıkartılmış ve ancak plana uygun hareket edilmediği için Mahkeme kararıyla 4 Nisan 2008 tarihinde tüm plan iptal edilmiştir. Daha sonrasında yeni oluşturulan yeni planda ise Tersane bölgesinde doğanın, ekolojinin ve çevrenin hiçe sayılarak planların uygulandığı belirtilmiştir. 2008 yılında Meclis İnsan Hakları Komisyonu alt komisyon oluşturularak Tuzla tersanelerindeki iş koşulları ve iş güvenliği hakkında araştırma yapmıştır. Yapılan incelemeler ve işçilerle görüşmeler sonucu taşeronlaşmanın iş sağlığı ve iş güvenliğinde olumsuz etkileri olduğu, iş güvenliğinin üretimin her aşamasında sağlanması gerekliliği tespit edilmiştir ve sorunlara yönelik öneriler geliştirilmiştir. Ancak bu tespitlere ve önerilere rağmen Yalova tersane bölgesinde sorunların aynen devam ettiği ortadadır.

Çalışma Bakanlığı müfettişleri Karamalak ve Bakmaz'ın teftiş raporuna göre; kamu malı olan şirket alanı yıllık 1- 1.5 TL'ye kiralandı. İlk listede yer alan 42 şirketten yüzde 40'ı arazisini devretti. İki müfettişin raporunda bu el değişikliği şöyle ifade edilmiştir:

"Kamu malı olan şirket alanını kullanma izni sözleşmesinde görüleceği üzere yıllık 1 -1.5 TL'ye kiralandığı, bu şekliyle her bir yatırımcı ve iştirakçi olarak anılan şirkete ortak olmuş özel ya da tüzel kişilerin yaklaşık yüzde 40'ı hisse haklarını hiçbir yatırım yapmadan milyon dolarlarla açıklanan rakamlarla devrettiği müşahade edilmiştir. Bir başka deyişle, anılan şirketin, alanı parsellere bölerek bakanlığa ödenen bedelin çok üstünde devirlere izin verdiği yönünde kanaatler hasıl olmuştur. Devir işlemleri Maliye Bakanlığı'na bildirilmediğinden sözleşmenin 11. maddesi gereği 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 9'uncu ve 13. maddelerine göre hazine ile günün rayicine göre herhangi bir sözleşme yapılmamıştır."

Eski Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe'nin oğlunun ortağı olduğu bir şirketine devir alan şirketlerden birinin ortağı olduğu iddia edilmektedir.

Tersanelerle ilgili rant ve çıkar ilişkileri iddiaları bir yana, tersanelerde taşeronlaşma ve sağlıksız güvencesiz iş koşullarından dolayı işçiler ölmeye devam etmektedir. İş cinayetleri artarken sendikanın verdiği bilgiye göre 134 işçi yaşamını yitirmiştir. Limter-İş Sendikası, Tuzla'dan Yalova'ya taşınan tersanelerde işçi cinayetlerinin devam ettiğini ve 14 günde 2 işçinin hayatını kaybettiğini belirtmiştir. 2008 yılında Yalova tersanelerinde, Muarrem Ceylan elektrik çarpması, Hasan Oğuz yüksekte düşme, 2010 yılında Sinan Duran yüksekte düşme ve İmail Çakır cisim çarpması sonucu yaşamını yitirmiştir. İşçilerin can güvenliğinin öncelikli olduğu planların ve işletmelerin kurulması bir an önce sağlanmalıdır.

1. Basına yansıyan müfettişlerin raporunda çevreye zarar vermeden dolgu ve işletme planlarının yapılması gerekirken bu planlara ve ilgili sözleşmeye 42 şirketin uymadığı doğru mudur? Raporda belirtilen bu ihlaller ile ilgili hükümetiniz bir inceleme başlatmış mıdır?
2. Raporda belirtilen tersane bölgesindeki yerlerin 1-1,5 TL gibi çok düşük fiyatlarla ihaleye açılması ve daha sonra şirketlerin milyon dolarlık devirlerle rant sağlaması iddiası hakkında bilginiz bulunuyor mu? Bulunuyorsa bu konuda gerekli soruşturma ve incelemeleri başlattınız mı?
3. Eski Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe'nin oğlunun ortağı olduğu Kar adlı şirketin de ihalelere katıldığı doğru mudur?
4. Tuzla'dan Yalova'ya taşınan tersanelerle beraberinde taşeronlaşma sistemi 4857 sayılı İş yasası'nın 2. Madesi ihlali yönünde devam etmektedir. Bu yasa dışılığa son vermeyi düşünüyor musunuz?

5. Tuzla tersanelerinde olduğu gibi Yalova tersanelerinde de ölümlerin en büyük nedenleri, elektrik çarpması (patlama sonucu yanma), yükseklikten düşme ve cisim düşme olduğuna göre ölümlerin ve nedenlerin değişmediğı göz önünde bulundurularak ölümleri engellemek için bir planınız ya da projeniz var mıdır?
6. işçi ölümlerinde hiç bir değişiklik olmaması, işçilerin ölmeye devam etmesiyle ilgili bir çalışma yürütmeyi düşünüyor musunuz? Devam eden ölümler halen tersanelerde taşeronlaşma ve güvencesiz çalışma koşullarının devam ettiğini göstermektedir, bu konuda kapsamlı bir projeniz var mıdır?
7. Daha önce sendika üyesi olduğu için işten atılan 2 işçi açtıkları dava sonucu işe iadeleri gerçekleşmesine rağmen, Nu Marine Denizcilik şirketi Limter-İş üyesi işçileri sendika faaliyetlerinden dolayı işten çıkarmıştır. Bu işçilere karşı haksız uygulamanın sonlanması için bir adım atılacak mıdır? Şirkete, yaptığı hak ihlaline karşı hukuksal yaptırım ve cezaların verilmesi yönünde bir girişiminiz olacak mıdır?